

Voltál már jövevény?

3Móz 19,33

■ NAGY GÁBOR

Csak az tudja, milyen idegennek lenni, aki már tartózkodott hosszabb ideig távol a szülőföldjétől. Amikor minden új, minden ismeretlen és minden zavaros. Amikor hiába „térdepel egy-egy bokor” a lábamhoz, se a nevét, se a virágát nem tudom. Amikor fogalmam sincs róla, „hogyméremmennek, kik mennek az úton”. Átélni a bizonytalanságot, kiszolgáltatottságot és a biztos kapaszkodók nélküli léteget egy idegen országban.

Ilyen tapasztalatra külföldi ösztöndíjas évem alatt tehettem szert, amikor váratlanul megszűnt a szálláslehetőségem, és rövid időn belül új helyet kellett találnom. Csakhogy erre sem anyagi fedezetem, sem ötletem nem volt. Rám tört a kétségbeesés, és nem láttam megoldást. Segélykérő levelimmel megkerestem a képzés vezetőit, mert nem tudtam, kihez fordulhatnék. Attól kezdve az aggodás és az imádság ideje következett, amikor azon őrlődtem, hogy mi lesz velem. Komolyan felmerült, hogy ez a nagy lehetőség most félbeszakad, és csalódottan haza kell térnem. Viszont Isten kegyelméből nem ezt történt.

Pár napon belül jelentkezett egy kedves hívó néni, akiknek üresen állt egy kis lakása, és vállalta, hogy teljesen ingyen ott lakhatok a hátralévő fél évben. Hatalmas csodaként éltem ezt át, valódi megmenekülés volt abból a helyzetből. Mérheterlenül hálás voltam az Úrnak és ennek a kedves szolgálójának, akit, hiszem, ő küldött. Bár lassan tizenöt éve mindennek, de ma is élénken él bennem az emlék.

Isten ószövetségi törvénye, ismervé népe keményszívűségét, nem teszi ilyen magasra a léceget. Nem mondja, hogy tégy jót az idegennel, fogadd be a házádba, és szolgálj ki mindennel. Ezek is fontosak lennének. Viszont itt csak annyit mond: ne nyomorgassatok. Ha jót nem is tesztek vele, legalább hagyjátok békén, hagyjátok élni. Emlékeztetőül pedig felidézi számukra saját jövevény voltukat Egyiptomban, ahol még ez az alapvető elvárás sem valósult meg velük szemben. Az Újszövetség népeként itt fülünkbe csenghetnek Jézus szavai: „*De közöttetek ne így legyen*” (Mt 20,26).

Mára a jövevények kérdése nehéz és összetett témává vált, mert rengeteg különböző réteg került rá. Eltérő véleményeket fogalmaznak meg a politika és a gazdaság szereplői, a civil szervezetek és az utca embere is. Emberileg bármilyen álláspontot képviselünk is, azzal valakit sérteni fogunk.

Isten igéje viszont fontos alapelvet fogalmaz meg Mózes 3. könyvének jelen fejezetében, amikor az erkölcsi dilemmát a hit dimenziójába emeli. Két dolgot jelent ki ugyanis a szövegkörnyezetben olvasható számos parancsolat és a jelen rendelkezés indokaként.

Először is azt, hogy „*én vagyok az Úr*” – nyolcszor is elhangzik ez a kijelentés a fejezetben. Nem

véletlen, hiszen Isten népe életének és etikai döntéseinek is mindig ezen az alapon kellene nyugodnia. Ezt mondja Atyánk: én vagyok az Úr, én mondom meg, hogy mit kezdj egy fontos dilemmával, én adom kezvedbe, szívedbe azt a biztos irányítót, amely segít eligazodni a mindennapok sűrűjében. Az én logikám pedig nem követi az emberi gondolkodást, nem egyezik a hétköznapi következtetésekkel, sem az e világi törekvésekkel. Hogy is olvassuk Ézsaiásnál? „*Mert amennyivel magasabb az ég a földnél, annyival magasabbak utaim a ti utaitoknál és gondolataim a ti gondolataitoknál.*” (Ézs 55,9)

Ha tehát Isten az Úr, akkor fontos, hogy őt kövessük, gondolkodásunk és magatartásunk őt tükrözze. Ez pedig, valljuk be, nem mindig kényelmes, nem mindig esik jól. Ugyanis ösztönösen az fakadna belőlünk, hogy aki idegen, az fura, attól távolságot tartok, abban nem bízom, távol tartom magamtól, és különben is, mit akar itt? Isten viszont azt mondja, ne bánts!d!

Sőt, ha megnézzük a többi vonatkozó igét, akkor kitűnik, hogy a jövevényt egy kategóriába sorolja az Úr az árvával és az özvegygel. Mi bennünk a közös? Szaknyelven: mindannyian egy veszélyeztetett társadalmi csoport tagjai. Egyszerű szavakkal: mind támasz nélküli embertársaink. Az özvegy, aki elvesztette segítőtársát. Az árva, akiről nem gondoskodik egy szerető felnőtt. A jövevény pedig az, aki az idegen környezetben teljesen kiszolgáltatott helyzetbe kerül, akár önszántából, akár külső körülmények hatására.

Rájuk fordítja tehát figyelmünket Istenünk a mostani igével, és arra indít, hogy velük kapcsolatban ne a saját logikánk legyen a mérvadó, hanem az ő szava. Hiszen ő az Úr.

A második fontos alapelv pedig a parancsolatok kapcsán, amire 3Móz 19 felhívja a figyelmet: „*Szentek legyetek, mert én, az Úr, a ti Istenetek, szent vagyok.*” (3Móz 19,2) A magatartásunk és értékrendünk kérdését feszegeti ez a felszólítás. Ha Isten népe vagyunk, éljünk is úgy. Ha Krisztusról neveznek minket, akkor hordozzuk is Megváltónkat látható és valóságos módon. Ez pedig megmutatható a jövevényel, az árvával és az özvegygel szemben is. Mégpedig úgy, hogy aki támasz nélkül maradt, annak mi leszünk a gyámolítója. Aki segítség nélkül találja magát, annak számára mi leszünk azok, akik betöltjük a szükségét.

Nyilván nem tudjuk mindenki helyzetét megoldani. Nem is erre hív bennünket Isten. Sokkal inkább a szív nyitottságára ezen a téren. Olyan könnyű ugyanis elfordulni a szükségtől, bezárni a baj előtt az ajtót, mondván, nekem is van elég gondom, azokkal sem bírok. A biztonságos közöny helyett viszont a jézusi szeretetparanccsal megerősítve fordít minket oda Urunk azokhoz, akiktől mások elfordulnának. Akikre nincs elég idő, akikre nincs elég pénz, akik látszólag nem hasznos tagjai a társadalomnak, és akik úgysem emelik fel a hangjukat.

Istenünk tehát arra hív, hogy szentek legyünk: ne csak akkor, amikor könnyű, amikor megszo-kott vagy magától értetődő. Hanem akkor is, ha ilyen támasztalan embertársakkal való találkozást készít el nekünk.

Mindezek után pedig egy fontos dolgot gondoljunk még meg: ki is volt a legfontosabb idegen közöttünk? A jövevény szót a 16. századig a magyar nyelvben a latin formájában használták: *advena*. Ők voltak azok, akik bevándoroltak más helyről, eljöttek a távolból hozzánk. Hasonló Jézus adventje is, bár ő „*a saját világába jött, de az övéi nem fogadták be őt*” (Jn 1,11). Megváltónkról ellenfelei úgy gondolták, hogy idegen, felforgató, annyira más, mint mi. Nem tudták sem befogadni, sem elviselni, sem élni hagyni.

Pedig a saját világába, a saját népe közé jött és jön ma is. Mégis furcsa és idegen, mert nagyon más, mint a többség. Ennek a jövevény Úrnak vagyunk mi is szolgálói, akik, ha hűségesek maradunk parancsolataihoz, hozzá hasonlóan jövevényé válunk saját világunkban.